

GRAD TUZLA

**INFORMACIJA
O REALIZACIJI INTEGRISANE STRATEGIJE RAZVOJA
GRADA TUZLA DO 2026. GODINE
REVIDIRANA STRATEGIJA RAZVOJA GRADA TUZLE 2019. – 2021. GODINE**

INFORMATIVNI PERIOD 2020. GODINA

Tuzla, juni, 2021. godine

Sadržaj

IZVRŠNI SAŽETAK.....	2
1. UVOD.....	3
2. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI.....	4
<i>VIZIJA</i>	4
<i>STRATEŠKI CILJEVI</i>	4
<i>REVIDIRANI SEKTORSKI PLANOVI</i>	7
<i>Plan lokalnog ekonomskog razvoja</i>	7
<i>Plan društvenog razvoja</i>	9
<i>Plan zaštite okoliša</i>	13
3. PREGLED IMPLEMENTACIJE.....	16

IZVRŠNI SAŽETAK

Grad Tuzla je pripremio Informaciju o ostvarenju implementacije integrisane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, revidirane za period od 2019. – 2021. godine. Informacijom je obuhvaćen period implementacije Strategije razvoja Tuzle za 2020. godinu. Strategija razvoja grada Tuzla do 2026. godine izrađena je uz podršku Projekta integrisanog lokalnog razvoja (ILDLP), koji predstavlja zajedničku inicijativu Švicarske agencije za razvoj i saradnju i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija - UNDP u Bosni i Hercegovini. Strategija je usvojena na Općinskom vijeću Tuzla, 17.05.2012. godine i objavljena u Službenom glasniku grada Tuzla.

Gradska uprava, vođena uvjerenjem da strateško planiranje predstavlja ključni instrument za proaktivno i odgovorno upravljanje lokalnim razvojem, inicirala je proces revizije Strategije, uz podršku UNDP LID (Local Integrated Development) projekta za lokalni integrisani razvoj. Za reviziju strategije, formiran je Razvojni tim Grada Tuzle, u aprilu 2018. godine, a u ključnim fazama procesa, vrši se usaglašavanje revidiranih pravaca razvoja sa Partnerskom grupom kao konsultativnim tijelom za razvoj.

Realizacija Strategije razvoja u 2020. godini u znatnoj mjeri je bila pod uticajem epidemiološke situacije izazvane globalnom pandemijom COVID-19, u smislu ograničenja ljudskih i materijalnih sredstava za njihovu realizaciju. To se posebno odrazilo u sektoru ekonomskog razvoja, u kojem je dio sredstava, planiranih za realizaciju projekata iz Strategije razvoja u 2020. godini, preusmjeren na interventne mjere podrške i pomoći privrednim subjektima, koji su najviše pretrpjeli posljedice 'lock down-a'. Isto tako, potrebno je naglasiti da je određeni broj projekata započeo u 2019. godini, ponajprije za projekte komunalne infrastrukture, potpisivanjem ugovora sa izvođačima radova, ali je realizacija istih završena u 2020. godini. Isto tako, jedan broj projekata je započeo u 2020. godini (najvećim dijelom u oblasti društvene odnosno komunalne infrastrukture), ali isti će biti okončani u 2021. godini.

U definisanju ključnih elemenata Strategije, vizije, misije, strateških i operativnih ciljeva, utvrđivanju prioriteta, značajan doprinos su dali predstavnici lokalne zajednice, privrednog, društvenog sektora, organizacija civilnog društva. Zajednički postavljeni prioriteti su pokazatelj zainteresovanosti svih učesnika u procesu za rješavanje prioriteta koji su odraz stvarnih potreba građana.

U 2020. godini, uzimajući u obzir epidemiološku situaciju izazvanu globalnom pandemijom COVID-19, realizovano je 75 projekata u vrijednosti od **30.672.119 KM**, sredstvima koja su osigurana iz Budžeta Grada Tuzla za 2020. godinu u iznosu od 16.655.609 KM, i sredstvima iz drugih izvora u iznosu od 14.016.510 KM (Kredit KfW banke, donatorska sredstva i sredstva javnih preduzeća).

Sektor	Planirani projekti	Realizovani projekti	Planirana vrijednost projekata	Realizovana vrijednost projekata	Procenat ostvarenja finansijske realizacije	Budžet Grada Tuzla	Ostali izvori
Ekonomski	21	4	1.376.523	324.624	19%	264.389	60.234
Društveni	67	55	30.572.012	25.212.781	82%	11.924.957	13.287.824
Ekološki	25	16	10.650.579	5.134.713	64%	4.466.262	668.451
Ukupno	113	75	42.599.114	30.672.119	72%	16.655.609	14.016.510

1. UVOD

Grad Tuzla je strateško opredjeljenje razvoja izrazio donošenjem Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, koja je revidirana za period od 2019.-2021. godine. U skladu sa principima metodologije za integrisano planiranje lokalnog razvoja (MiPRO), određena je aktivnost priprema godišnjeg izvještaja o realizaciji revidirane Strategije razvoja, koja se razmatra na sjednici Gradskog vijeća Tuzle.

Osnov za izradu izvještaja predstavlja Plan implementacije strateških projekata i mjera za period od 2019. – 2021. godine, koji je sastavni dio revidirane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine. Osnovna svrha izrade izvještaja o realizaciji Strategije razvoja grada je, da se na osnovu prikupljenih podataka i informacija o statusu projekata iz godišnjeg plana implementacije, analizira da li su i koliko projektne intervencije doprinijele ostvarenju postavljenih ciljeva, odnosno u kojoj mjeri je postignut napredak u odnosu na plan i kakav će imati uticaj na krajnje korisnike u budućnosti, te da se o navedenom informišu relevantni subjekti.

Strategiju razvoja grada Tuzla do 2026. godine pripremio je Koordinacioni tim za izradu Strategije razvoja, kao operativno, izvršno i koordinaciono tijelo, sastavljeno od predstavnika zakonodavne i izvršne vlasti, koji su formirali radne grupe u koje su osim predstavnika gradske uprave, uključeni i predstavnici civilnog društva, javni subjekti i poslovne zajednice. Strategija je usvojena na sjednici gradskog Vijeća u maju 2012. godine.

U toku 2018. godine, na osnovu odluke Gradskog vijeća Tuzle, broj 01-05-2289-2018., od 28.03.2018. godine, urađena i revizija postojeće integrisane Strategije razvoja grada Tuzla do 2026. godine, koja je obuhvatila revidirani period realizacije strategije od 2019. do 2021. godine. Reviziju Strategije razvoja uradio je Razvojni tim Grada Tuzla, kojeg je formirao gradonačelnik Grada Tuzla, uz koordinaciju Odjeljenja za razvojno planiranje i upravljanje razvojem, i uz tehničku podršku konsultanta kojeg je angažovala organizacija UNDP za potrebe ovog procesa.

U toku izrade izvještaja su korišteni podaci i informacije prikupljeni od nadležnih Službi unutar gradske uprave, zaduženih za realizaciju projekata u skladu sa revidiranom Strategijom razvoja grada Tuzle do 2026. godine.

Gradonačelnik je donio i Pravilnik o planiranju, praćenju i vrednovanju godišnjeg rada gradske uprave i izvještavanju, kojim je propisano službama gradske uprave da pripremaju i izrađuju godišnje izvještaje o realizaciji planiranih aktivnosti na godišnjem nivou, utvrđenih strateškim i drugim programskim dokumentima. Za operativno izvršavanje zadataka u smislu pripreme,

praćenja i izvještavanja o revidiranoj Strategiji razvoja grada Tuzla do 2026. godine, zaduženi su rukovodioci gradskih Službi.

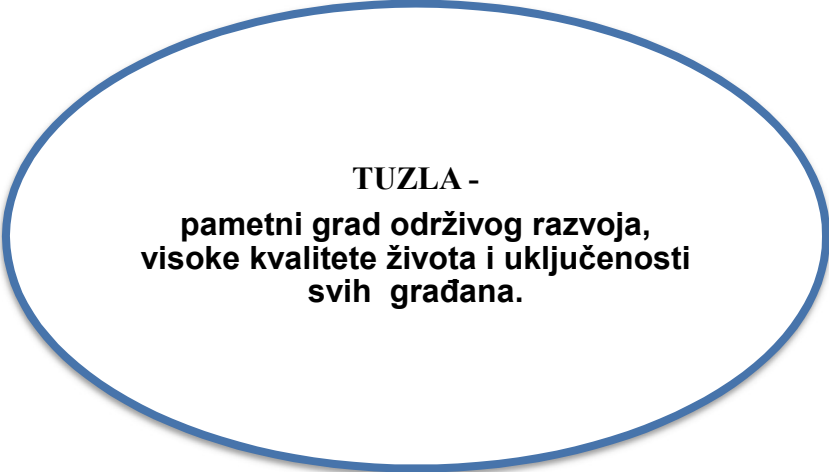
Urađena je analiza realizovanih aktivnosti i projekata koji se odnose na programe i projekte iz revidirane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine. Po urađenoj analizi urađen je pregled i izvještaj sa pregledom stanja realizovanih projekata, sa prikazom parametara o realizaciji.

2. VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI I PRIORITETI

VIZIJA

Vizija grada Tuzla predstavlja sliku lokalne zajednice u budućnosti, koja ističe fundamentalnu vrijednost pametne zajednice, inovativnog i učinkovitog pristupa održivom razvoju, uključenosti i postignućima koja se žele ostvariti, a u skladu sa Aalburškom poveljom. U procesu revizije Strategije razvoja, revidirana je definicija vizije kako bi bila prepoznatljiva, lako pamtljiva i razumljiva za sve građane, ali ističući ključne karakteristike budućeg razvoja grada Tuzle.

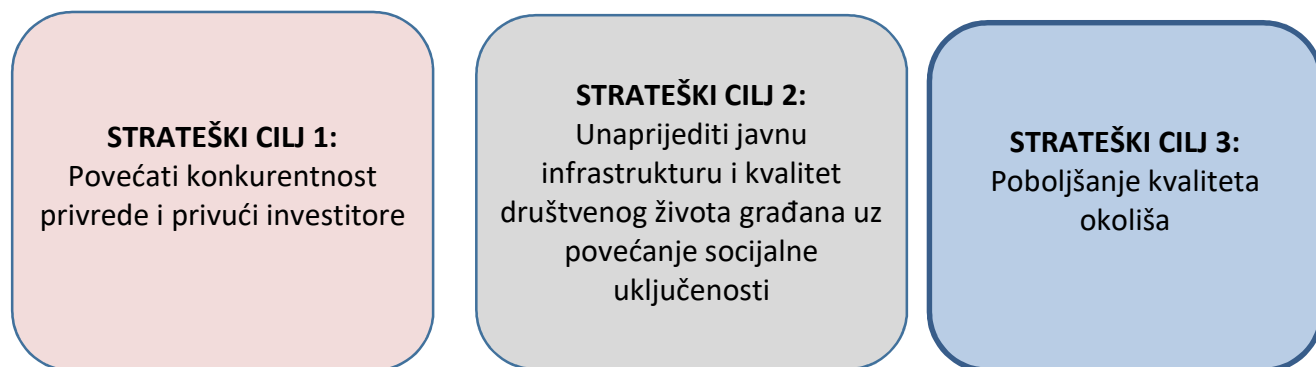
**TUZLA -
pametni grad održivog razvoja,
visoke kvalitete života i uključenosti
svih građana.**

STRATEŠKI CILJEVI

Revidirani strateški ciljevi su proizašli iz strateških fokusa i vizije razvoja, ali imaju uporište i u preporukama srednjoročne evaluacije implementacije strategije. Broj strateških ciljeva se sveo na tri cilja za tri sektora razvoja (ekonomski, društveni i zaštita okoliša), uz redefinisanje u cilju postizanja jasnosti i konzistentnosti, dok je četvrti strateški cilj iz prethodne Strategije koji se odnosio na evropske vrijednosti i multikulturalnost, integrisan u druge strateške ciljeve, posebno društvenog razvoja, jer se težnja evropskim vrijednostima vezuje za sve oblasti razvoja.

Sektorski planovi su, prema preporukama metodologije, usmjereni na tri ključne oblasti, tako da je komunalna infrastruktura, koja je u prethodnoj Strategiji bila izdvojena u poseban sektor, integrisana u jedan od tri sektorska plana u skladu sa svojom prirodom i svrhom, dok se metodološki u operativnom planiranju jasno naglašava veza svih projekata i mjera sa postavljenim strateškim ciljevima.

STRATEŠKI CILJ 1: Povećati konkurentnost privrede i privući investitore

U skladu sa potrebom unaprijeđenja investicija u privredni razvoj grada Tuzla, kako bi se kreirao brži ekonomski rast i prilike za zapošljavanje, jedno od strateških usmjerenja budućeg razvoja se odnosi na jačanje lokacijski specifičnih konkurentskih prednosti i ukupne privredne konkurentnosti. To se, s jedne strane, odnosi na konkurentnost privrede u smislu unaprijeđenja tehnološke industrijske osnove i nove ekonomije tehnološki intenzivnih djelatnosti, kao i terciarnog sektora uslužnih djelatnosti uključujući turizam te, s druge strane, na konkurentnost koja se zasniva na privrednom ambijentu i podršci koja se pruža privrednim aktivnostima kroz razvoj poslovne infrastrukture (poslovnih zona, centara, inkubatora i sl.) te poticajima za privredu. Razvoj utemeljen na konkurentnosti i efikasnosti kreirat će uslove za privlačenje investitora iz zemlje i inostranstva, kao i investicije u razvoj poslovanja lokalnih privrednih subjekata, što će stvoriti nova radna mjesta i održivost postojećih, a za to je neophodno, istovremeno, razvijati kvalitet ponude radne snage. Razvoj će se zasnivati na evropskim principima pametnog razvoja, zasnovanog na inovacijama i znanju (Evropa 2020), istovremeno poštujući principe održivog razvoja u skladu sa evropskom poveljom za održive gradove (Aalborg Charter).

STRATEŠKI CILJ 2: Unaprijediti javnu infrastrukturu i kvalitet društvenog života građana uz povećanje socijalne uključenosti

Tačka preokreta u razvoju Tuzle je razvoj turizma na bazi resursa slane vode kao prirodnog naslijeđa, što je značajno unaprijedilo i povećalo kvalitet života građana u Tuzli. Zbog toga je neophodno i u narednom periodu raditi na daljem unapređenju turističkog sadržaja. Pored toga, banjsko-lječilišne kapacitete grada Tuzla, zasnovane na ljekovitim svojstvima slane vode, potrebno je kontinuirano razvijati i promovisati u cilju veće valorizacije njihove vrijednosti. Brdo Ilinčicu pretvoriti u rekreacijsko-turistički kompleks, sa stazama za pješaćenje i biciklizam (uz GPS trasiranje biciklističkih staza), vidikovcima, otvorenim izložbama, restoranima, prikladnim hotelom i malim kućama za iznajmljivanje.

Dodatni potencijal za razvoj grada Tuzla čini i izgradnja Y kraka brze ceste ili autoputa, kojim bi se Tuzla povezala sa lukom Brčko, Žepčem i Orašjem. Za kvalitetan život građana, neophodno je osigurati stabilnu i pogodnu društveni infrastrukturu koja se odnosi na komunalnu, saobraćajnu, energetska i drugu fizičku infrastrukturu. Svim građanima Tuzle, zahvaljujući zalaganjima gradske uprave Grada Tuzla i javnih preduzeća, obezbjeđene su kvalitetne i jeftine komunalne usluge, uz redovno snabdijevanje, kao što je vodosnabdijevanje, grijanje, prikupljanje čvrstog otpada i sl. Pokrivenost grada komunalnim uslugama, kao i dalje unaprijeđenje njihovog kvaliteta jedan su od prioriteta za naredni planski period razvoja.

Podizanje kvaliteta života građana, pored javne fizičke infrastrukture, povezano je i sa kvalitetom usluga javnog sektora. Pri tome, uvođenje pristupa pametnog upravljanja u javnom sektoru sa inovativnim i učinkovitim rješenjima, podržanim digitalnim tehnologijama, će biti usmjereno na povećanje efikanosti rada javnih institucija i preduzeća uz povećanje kvaliteta usluga. Za podizanje nivoa znanja lokalne zajednice, potrebna je veća modernizacija obrazovnih ustanova uz primjenu savremenih metoda učenja i znanja, uključujući veći stepen informatizacije u obrazovanju, kao i informatičko opismenjavanje učenika. U sektoru zdravstva, Dom zdravlja Tuzla je započeo implementaciju sistema elektronskih knjižica i praćenja statusa zdravstvenog osiguranja korisnika usluga, a potrebno je podržati dalju informatizaciju za povećanje kvaliteta usluga ove ustanove. Potrebno je nastaviti sa nabavkom opreme, te sa aktivnostima dodatne edukacije medicinskog osoblja.

Posebna pažnja će se posvetiti povećanju stepena socijalne uključenosti svih grupa građana, u skladu sa evropskim vrijednostima inkluzivnog rasta i socijalne kohezije (Evropa 2020). Ustanove i organizacije iz oblasti kulture i sporta, razvijajući bogate sadržaje i projekte, treba da omoguće veći stepen kulturološke i sportske aktivnosti građana. U procesu društvenog razvoja, posebnu ulogu će imati osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva, jačanje dijaloga kroz demokratizaciju na evropskim principima, te regionalno umrežavanje u cilju razmjene iskustava, zajedničkih projekata i privlačenja fondova za projekte civilnog društva.

STRATEŠKI CILJ 3: Poboljšanje kvaliteta okoliša

Primjena principa održivog razvoja, koja je naglašena i u strateškim usmjerenjima za ekonomski razvoj, je sastavni dio djelovanja lokalne zajednice s aspekta očuvanja zdravlja okolišnih komponenti i projekata za unaprijeđenje njihovog stanja. Kako se istaknuti problem zagađenja zraka najvećim dijelom vezuje na velike zagađivačke kapacitete koji su izvan nadležnosti Grada Tuzla, pažnja će se usmjeriti zagovaranje za uvođenje procesa odsumporavanja u Termoelektrani Tuzla, kao jednom od najvećih zagađivača zraka na području grada Tuzla. Također će se raditi na pokretanju aktivnosti za smanjenje broja drugih polutanata, posebno individualnih ložišta kroz povećanje priključenja poslovnih i stambenih objekata na javnu komunalnu infrastrukturu za snabdijevanje toplotnom energijom, utopljanje objekata i prelazak na druge energente koji manje zagađuju okoliš za objekte koji se ne mogu priključiti na sistem daljinskog grijanja, te unaprijeđenje kvaliteta usluga u javnom saobraćaju za smanjenje korištenja motornih vozila odnosno emisije izduvnih gasova. Potrebno je sagledati mogućnosti i regulisati saobraćaj u pojedinim dijelovima grada, uz pomoć kružnih tokova, čime bi se ubrao saobraćaj i smanjila emisija izduvnih gasova. U cilju sprječavanja daljeg onečišćenja okoliša nelegalnim i nepravilnim odlaganjem otpada, pratiti će se i smjernice i realizovati projekti na implementaciji Plana upravljanja otpadom za grad Tuzlu period 2017.-2022. godina. Grad Tuzla će nastaviti realizaciju aktivnosti na prevenciji i

sprječavanju rizika od katastrofa, kao i nelegalne gradnje objekata, a u cilju poboljšanja kvaliteta okoliša, uz promociju uspostavljene „DRAS“ platforme za analizu rizika od poplava i klizišta u gradu Tuzla, koja je dostupna na web stranici Grada i služi za podizanje svijesti građana o područjima koja su pod opasnostima od klizišta i poplava. Planirana je izgradnja prečištača za tretman otpadnih voda, kao i potreba implementacije mjera zaštite akumulacije Modrac kao izvora pitke vode za građane Tuzle i turističkog potencijala.

REVIDIRANI SEKTORSKI PLANOVI

Plan lokalnog ekonomskog razvoja

Na osnovu revidiranih snaga, slabosti, prilika i prijetnji, Razvojni tim grada Tuzle je definisao sljedeća prioritetna usmjerenja za ekonomski razvoj u narednom trogodišnjem periodu (2019.-2021. godine):

- unaprijeđenje okruženja i podrške za razvoj privrede i nove ekonomije, kroz programe za podršku malim i srednjim preduzećima uz razvoj poslovne infrastrukture i usluga, kao i program za poticanje zapošljavanja i unaprijeđenje stanja na tržištu rada;
- unaprijeđenje okruženja i podrške za razvoj poljoprivredne proizvodnje i održivost ruralne privrede, kroz programe za poticanje razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje za kreiranje dohotka i održivost u ruralnim područjima, uz podršku povezivanju poljoprivrednih proizvođača i jačanje tržišnih veza za otkup poljoprivrednih proizvoda; te
- povećanje valorizacije prirodnih i kulturno-historijskih resursa za razvoj sektora turizma, kao značajne tercijarne djelatnosti za razvoj Tuzle, kroz unaprijeđenje turističke ponude i produžetak turističke sezone, kao i podizanje kvaliteta turističkih usluga na veći nivo.

Za realizaciju plana ekonomskog razvoja, za period 2019.-2021. godina, definisano je 30 projekata i mjera grupisanih u 7 programa, u indikativnom finansijskom okviru za period 2020. – 2022. godine.

Program	Mjera/Projekat
Program 1.1.1 Razvoj malih i srednjih preduzeća	1.1.1.1. Podrška Start-upima
	1.1.1.3 Fond za finansiranje razvojnih projekata malih i srednjih preduzeća u gradu Tuzla
Program 1.1.2. Razvoj poslovne infrastrukture i usluga	1.1.2.1. Podrška postojećim i uspostava novih poslovnih zona, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova
	1.1.2.2. Razvoj istraživačkih centara
	1.1.2.3. Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih institucija za saradnju s dijasporom
	1.1.2.4. Projekat One-stop shop za biznise
Program 1.1.3. Program za zapošljavanje i unaprijeđenje stanja na tržištu rada	1.1.3.1. Program "Aktivne mjere zapošljavanja"

	1.1.3.2. Stipendiranje učenika za deficitarna zanimanja
	1.1.3.3. Promocija poduzetništva i sektora MSP na fakultetima i u školama
	1.1.3.4. Podrška upošljavanju socijalno ranjivih grupa
	1.1.3.5. Uspostavljanje Savjeta poslodavaca pri Univerzitetu u Tuzli
	1.1.3.6. Podrška projekata NVO iz oblasti poduzetništva s fokusom na podršku korisnika u oblasti socijalnog poduzetništva, zatim promocije poduzetnika i sajamskog predstavljanja poduzetnika i obrtnika sa ovog područja
Program 1.2.1. Razvoj primarne poljoprivrede i održivost ruralnih područja	1.1.2.1. Unapređenje i očuvanje uspostavljene poljoprivredne proizvodnje i kapaciteta u poljoprivredi na području grada Tuzla
	1.1.2.2. Razvoj ruralnih područja kroz samozapošljavanje
	1.1.2.3. Podrška za povećanje poljoprivrednih kapaciteta do bržeg lokalnog ekonomskog razvoja na području grada Tuzla
	1.1.2.4. Ekonomski održiva proizvodnja jagodičastog voća
Program 1.2.2. Povezivanje i jačanje tržišnih veza za poljoprivredne proizvode	1.2.2.1. Podrška razvoju i unapređenju zadrugarstva
	1.2.2.2. Unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje uz podršku dijaspore
	1.1.2.3. Formiranje Lokalne akcione grupe (LAG) za ruralni razvoj
Program 1.3.1. Unapređenje turističke ponude i produženje turističke sezone	1.3.1.1. Stvaranje turističkog paketa kulturno-historijskog sadržaja
	1.3.1.2. Razvoj i plasman cjelovite ponude vikend turizma
	1.3.1.3. Unapređenje turističkih sadržaja za zimsku sezonu
	1.3.1.4. Pokretanje izrade autohtonih suvenira i umrežavanje proizvođača suvenira i tradicionalnih proizvoda

	1.3.1.5. Promocija turističkih potencijala i proizvoda grada Tuzla (sajmovi, video prezentacije, materijali)
	1.3.1.6. Osnivanje gradskog turističkog klastera
	1.3.1.7. Podsticaji za mlade i početnike u turističkoj djelatnosti
1.3.2. Podizanje kvaliteta turističkih usluga	1.3.2.1. Animiranje standardizacije slobodnih smještajnih kapaciteta za iznajmljivanje u turističke svrhe
	1.3.2.2. Ponuda online informacija za turiste po principu 'sve na jednom mjestu'
	1.3.2.3. Iniciranje razvoja smještajnih kapaciteta za ruralni turizam
	1.3.2.4. Edukacija za turističke operatere

Ukupna očekivana ulaganja za plan ekonomskog razvoja su: 2.993.144 KM.

Plan društvenog razvoja

U kontekstu društvenog razvoja, nakon revidiranja snaga, slabosti, prilika i prijetnji, kao i definisanja razvojnih fokusa, Razvojni tim grada Tuzle je definisao sljedeća sektorska usmjerenja društvenog razvoja za naredni trogodišnji period (2019.-2021. godine):

- povećanje socijalne uključenosti i zaštite građana, kroz projekte vezane za ostvarivanja socijalnih prava ranjivih i marginaliziranih grupa;
- unaprijeđenje javne infrastrukture, uključujući programe za unaprijeđenje stanja putne infrastrukture; izgradnju, rekonstrukciju i sanaciju sistema vodosnabdijevanja te kanalizacione mreže i unaprijeđenje druge javne infrastrukture;
- jačanje kapaciteta za pružanje kvalitetnijih usluga korisnicima u domenu javne infrastrukture i društvenog života, uz unaprijeđenje informacionih sistema i baza podataka za povećanje efikasnosti pružanja javnih usluga i primjenu pristupa pametnog upravljanja.

Za realizaciju plana društvenog razvoja Tuzle definisano je 75 mjera/projekat grupisanih u 8 programa, u indikativnom finansijskom okviru za period 2020. – 2022. godine.

Program	Mjera/projekat
Program 2.1.1 Socijalna prava za ranjive grupe	2.1.1.1. Pružanje usluga njege i pomoći za osobe treće životne dobi
	2.1.1.2. Podrška ranjivim grupama u oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite
	2.1.1.3. Poboljšanje socio-ekonomske situacije mladih ljudi bez roditeljskog staranja

	2.1.1.4. Podrška inkluziji marginaliziranih i ranjivih grupa (aktivnosti i projekti NVO-a)
	2.1.1.5. Izrada socijalne karte na području grada Tuzla
	2.1.1.6. Proširenje i poboljšanje uslova za boravak djece u vrtićima JU „Naše dijete“ Tuzla
Program 2.2.1. Unaprijediti javnu infrastrukturu	2.2.1.1. Izgradnja i rekonstrukcija ceste Tušanj - Mandići (kroz krug Rudnika soli), MZ Tušanj
	2.2.1.2. Sanacija dijela ulice Mirze Delibašića od raskrsnice sa ulicom Petra Kočića do raskrsnice sa Južnom gradskom saobraćajnicom
	2.2.1.3. Semaforizacija i sanacija raskrsnice „Solana“
	2.2.1.4. Semaforizacija i sanacija raskrsnice „Paša bunar“
	2.2.1.5. Sanacija Fočanske ulice
	2.2.1.6. Sanacija transversalne saobraćajnice od raskrsnice „Irac“ do raskrsnice sa Južnom gradskom saobraćajnicom kod BKC-a
	2.2.1.7. Sanacija Titove ulice od raskrsnice kod objekta „Crveni 7“ do raskrsnice kod zgrade Općinskog suda
	2.2.1.8. Sanacija ulice Džemala Bijedića (Bulevar)
	2.2.1.9. Sanacija dijela ulice Kojšino počev od raskrsnice „Skver“ do raskrsnice sa ulicom Hamdije Pozderca
	2.2.1.10. Sanacija ulice Krečanska
	2.2.1.11. Sanacija dijela ulice Albina i Franje Herljevića sa sjeverne strane Doma zdravlja
	2.2.1.12. Sanacija dijela ulice Pašage Mandžića
	2.2.1.13. Sanacija ulice Meše Selimovića od raskrsnice sa Sjevernom gradskom saobraćajnicom kod studentskog restorana do raskrsnice sa ulicom VI Bosanske brigade,
	2.2.1.14. Sanacija dijela ulice Šabana Zahirovića sa istočne strane objekta „Pecara 2“, počev od raskrsnice sa ulicom Bećarevac
	2.2.1.15. Sanacija dijela puta Bećarevac – Grabovica počev od raskrsnice sa ulicom Šabana Zahirovića

	2.2.1.16.Sanacija dijela puta Husino – Kiseljak
	2.2.1.17.Sanacija trotoara, pješačkih staza i arhitektonskih barijera
	2.2.1.18.Sanacija puteva uz sufinansiranje građana
	2.2.1.19.Sanacija cestovne opreme na javnim gradskim saobraćajnicama
	2.2.1.20.Sanacija puteva u MZ Šićki Brod, Bukinje i Husino
	2.2.1.21.Sanacija puteva u drugim MZ
	2.2.1.22.Rekonstrukcija raskrsnice na Južnoj gradskoj saobraćajnici kod Livnice
	2.2.1.23.Sanacija kolskih i saobraćajnih površina u Ul.1.inženjerske brigade
	2.2.1.24.Sanacija dijela ceste Gornja Obodnica-Cerik
	2.2.1.25.Pješački most preko rijeke Jale Stupine Sjenjak
	2.2.1.26.Pješački most preko rijeke Jale, MZ Simin Han
	2.2.1.27.Sanacija pješačkih i kolskih mostova u gradu Tuzla
Program 2.2.2. Unaprijeđenje vodovodne infrastrukture	2.2.2.1. Izgradnja sistema vodosnabdijevanje naselja Gornja Lipnica, I faza
	2.2.2.2. Vodosnabdijevanje naselja Pekmezije, MZ Solina
	2.2.2.3. Vodosnabdijevanje naselja Mala Solina, MZ Solina
	2.2.2.4. Sanacija vodovodne i kanalizacione mreže na području grada Tuzla
	2.2.2.5. Obezbjedenje novih kapaciteta za dugoročno snabdjevanje vodom Grada Tuzla
	2.2.2.6. Vodovodni sistem Hukići, Galešići, Momanovo
Program 2.2.3. Unaprijeđenje kanalizacione infrastrukture	2.2.3.1. Kanalizacija u Fočanskoj ulici
	2.2.3.2. Kanalizaciona mreža u naselju Krojčica
	2.2.3.3. Kanalizaciona mreža u naselju Grabovica
	2.2.3.4. Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija kanalizacione mreže na području grada Tuzla
	2.2.4.1. Izgradnja gradskog groblja – I etapa

Program 2.2.4. Ostala društvena infrastruktura	2.2.4.2. Izgradnja javne rasvjete na području nekoliko mjesnih zajednica uz sufinansiranje građana
	2.2.4.3. Izgradnja javne rasvjete
	2.2.4.4. Izgradnja novih i adaptacija postojećih autobusnih stajališta na području nekoliko mjesnih zajednica, sa postavljanjem nadstrešnica
	2.2.4.5. Rekonstrukcija višenamjenskog igrališta
	2.2.4.6. Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija parkova
	2.2.4.7. Izgradnja i rekonstrukcija stadiona Tušanj
	2.2.4.8. Izgradnja društvenog doma Šićki Brod i rekonstrukcija dijelova objekata Bukinje i Husino
	2.2.4.9. Nabavka opreme-urbani mobilijar
	2.2.4.10. Izgradnja i rekonstrukcija semaforne signalizacije
	2.2.4.11. Proširenje plaže na prvom panonskom jezeru
	2.2.4.12. Znavljanje javnih dobara
	2.2.4.13. Nabavka opreme
	2.2.4.14. Objekat DTV Partizan, MZ Kreka
	2.2.4.15. Rekonstrukcija doma kulture u MZ Dragunja
	2.2.4.16. Nabavka poslovnog prostora MZ Sjenjak
Program 2.3.1. Poboljšanje uslova za razvoj sporta	2.3.1.1. Izgradnja istočne tribine Stadiona Tušanj Tuzla - II faza izgradnje istočne tribine
	2.3.1.2. Rekreativni centar Ilinčica
	2.3.1.3. Sanacija, rekonstrukcija i izgradnja manjih višenamjenskih igrališta na području grada Tuzla
	2.3.1.4. Afirmisanje i razvoj amaterskog, rekreativnog i vrhunskog sporta na području grada Tuzla
	2.3.1.5. Podrška sportskim manifestacijama i takmičenjima na području grada Tuzla
	2.3.1.6. Revitaliziranje atletske staze na stadionu Tušanj
Program 2.3.2. Poboljšanje uslova za razvoj kulture	2.3.2.1. Organizacija međunarodnih književnih susreta Cum Grano Salis

	2.3.2.2. Organizacija međunarodnog festivala umjetnosti mladih Kaleidoskop
	2.3.2.3. Organizacija manifestacije „Ljeto u Tuzli“
	2.3.2.4. Unapređenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa
	2.3.1.5. Kvalitetniji kulturni život sa dijasporom
	2.3.1.6. Kulturne manifestacije u Tuzli
Program 2.4.1. Poboljšanje kapaciteta javne uprave	2.4.1.1. Izgraditi bazu podataka nekretnina u vlasništvu grada Tuzla
	2.4.1.2. Unapređenje informacionog sistema i rada sa prostornim podacima za područje Grada Tuzla
	2.4.1.3. Adresni registar (registar adresa)
	2.4.1.4. Uspostavljanje sistema pametnog grada

Ukupna očekivana ulaganja za plan društvenog razvoja su: 30.766.012 KM.

Plan zaštite okoliša

Na osnovu zaključaka revizije socioekonomskog stanja, kao i snaga, slabosti, prilika i prijetnji u oblasti okoliša, te definisanog sektorskog fokusa na rješavanje problema zagađenja i smanjenje rizika po okoliš, Razvojni tim grada Tuzla, u skladu sa nivoom nadležnosti Gradske uprave, definisao je sljedeća sektorska usmjerenja za zaštitu okoliša:

- smanjenje nepovoljnih uticaja na okoliš (industrije, saobraćaja, stanovništva i dr.), kroz zagovaranje i promociju mjera za smanjenje zagađenja zraka prema nadležnim institucijama i društvima za ugradnju filtera za odsumporavanje na postojećim blokovima TE Tuzla i izgradnju zamjenskog bloka 7, te realizaciju programa promocije ekološkog načina vožnje i ozelenjavanja i ukrašavanja zelenih površina i parkova;
- unaprijeđenje sistema i javne svijesti za integralno upravljanje otpadom, uz pripremu projektne dokumentacije i uslova za proširenje regionalne deponije, kao i izgradnju novih reciklažnih dvorišta i kreiranje uslova za selektivno prikupljanje otpada;
- osiguranje većeg stepena sigurnosti i zaštite od prirodnih i drugih nesreća (klizišta, poplave i sl.), kroz čišćenje i regulaciju vodotoka, kao i saniranje klizišta i mjere zaštite na područjima nestabilnih padina; te
- povećanje primjene politika energetske efikasnosti i korištenja obnovljivih izvora energije, posebno kroz energetske efikasnost toplinske energije, odnosno nastavak aktivnosti na toplifikaciji prioritetnih područja grada i primjeni mjera toplinske izolacije na objektima, kao i energetske efikasnost u domenu korištenja LED javne rasvjete i korištenja solarne energije u javnim objektima.

Za realizaciju plana zaštite okoliša grada Tuzla definisano je 39 mjera/projekata grupisanih u 6 programa, u indikativnom finansijskom okviru za period 2020. – 2022. godine.

Program	Mjera/projekat
Program 3.1.1. Zagovaranje, promocija i realizacija mjera za smanjenje zagađenja zraka	3.1.1.1. Zagovaranje za ugradnju filtera za odsumporavanje na postojećim blokovima TE Tuzla i izgradnju zamjenskog bloka 7 Termoelektrane Tuzla sa filterima za odsumporavanje
	3.1.1.2. Promocija i edukacija ekološke vožnje i prevoza
	3.1.1.3. Grupa mjera za podizanje svijesti građana u MZ i poticanje korištenja ekološkog prevoza
	3.3.1.4. Izgradnja biciklističke staze (VIII faza)
Program 3.1.2. Ozelenjavanje i ukrašavanje	3.1.2.1. Nastavak realizacije projekata ozelenjavanja i ukrašavanja područja grada Tuzla
	3.1.2.2. Revitalizacija šumskog pojasa između TE Tuzla i naselja Kolona, Bukinje i Povrat
	3.1.2.3. Zamjena ostarjelog i oboljelog bjelogoričnog i crnogoričnog drveća
Program 3.2.1. Upravljanja otpadom	3.2.1.1. Izrada projektne dokumentacije i priprema za proširenje kapaciteta regionalne deponije „Desetine“ Tuzla
	3.2.1.2. Nastavak izgradnje reciklažnih dvorišta u Tuzli
	3.2.1.3. Uvođenje primarne selekcije otpada u domaćinstvima
	3.2.1.4. Promocija i obuka u oblasti upravljanja otpadom za javni i privatni sektor
Program 3.3.1. Zaštita od poplava	3.3.1.1. Čišćenje vodotoka na području mjesnih zajednica
	3.3.1.2. Regulacija vodotoka Joševica (MZ Lipnica donja, Lipnica srednja i Lipnica gornja)
	3.3.1.3. Regulacija Jale II faza

	3.3.1.4. Radovi na zaštiti od zaobalnih voda regul.rijeka Soline u zoni žutog mosta, MZ Solina
	3.3.1.5. Nastavak regulacije rijeke Soline
	3.3.1.6. Smanjenje posljedica od djelovanja poplava po živote i zdravlje ljudi
	3.3.1.7. Jačanje kapaciteta civilne zaštite kroz opremanje operativnih snaga zaštite i spašavanja
	3.3.1.8. Obuka i vježbe struktura civilne zaštite
Program 3.3.2. Sanacija klizišta	3.3.2.1. Sanacija klizišta u MZ Brčanska Malta
	3.3.2.2. Sanacija nestabilnog dijela padine u naselju Rasovac (MZ Tušanj)
	3.3.2.3. Interventna sanacija klizišta na području grada Tuzla
	3.3.2.4. Sanacija klizišta i provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja
	3.3.2.5. „Projekt – COMMAND d“ - Zapovjedni i Operativni Mehanizam Multisektorske analize ključnih podataka o katastrofama – tokom 2020. godine
	3.3.2.6. Izgradnja kapaciteta i priprema BiH za mehanizam civilne zaštite EU“ – projekt provodi UNDP
Program 3.4.1. Energetska efikasnost toplinske energije	3.4.1.1. Toplifikacija naselja Batva
	3.4.1.2. Projekat toplifikacije individualnih stambenih objekata u naselju Skojevska (ulice Slavka Mičića i Strajka Mitrovića), MZ Brčanska Malta
	3.4.1.3. Toplifikacija objekata u ulici Put Vinište, MZ Jala
	3.4.1.4. Projekti priključaka individualnih i kolektivnih stambenih objekata
	3.4.1.5. Nastavak toplifikacije dijela MZ Kula
	3.4.1.6. Toplifikacija dijela naselja Dragodol, MZ Tušanj
	3.4.1.7. Toplifikacija dijela MZ Solana
	3.4.1.8. Vrelovodni priključak u naselju Solina
	3.4.1.9. Nabavka podstanica za kolektivne stambene objekte izgrađene prije 2011
	3.4.1.10. Vrelovodni priključak u ulici Tabašnice

	3.4.1.11. Grantovi za nabavku MRS-a u MZ Šićki Brod, Bukinje i Husino
	3.4.1.12. Grantovi za energijsku efikasnost (mjere smanjenja aerozagađenja)
	3.4.1.13. Projekat energetske efikasnosti objekta Doma penzionera, I faza
	3.4.1.14. Projekti energetske efikasnosti na objektima kojima upravlja Centar za kulturu

Ukupna očekivana ulaganja za plan zaštite okoliša su: 14.441.006 KM.

3. PREGLED IMPLEMENTACIJE

Grad Tuzla je svoj proaktivni odnos prema razvoju izrazila izradom i usvajanjem **Integrisane Strategije razvoja grada Tuzla do 2026. godine**. U skladu sa metodologijom za pripremu integrisane strategije razvoja, predviđeno je revidiranje dugoročnog strateškog razvojnog dokumenta **po isteku 5 godina** od početka primjene razvojnog dokumenta, što je i urađeno u toku 2018. godine. Donesena je revidirana Strategija razvoja grada Tuzle do 2026. godine, za period od 2019. do 2021. godine.

Procjena ostvarenja projekata za revidiranu Strategiju razvoja grada Tuzla do 2026. godine za period od 2019. do 2021. godine uključuje procese koji obuhvataju:

- Prikaz planiranih projekata i mjera razvoja u oblastima društvenog razvoja (sa značajnom orijentacijom na komunalnu infrastrukturu i izgradnju), ekonomskog razvoja i unapređenja okoliša;
- Mjerenje ostvarenosti projektnih ideja iz definisanih strateških ciljeva iz dokumenta revidirane Strategije razvoja grada Tuzle do 2026. godine, za period od 2019. – 2021. godine.

3.1. Planirani projekti

Revidiranom Strategijom razvoja grada Tuzle do 2026. godine, koja je revidirana za period od 2019. do 2021. godine, sa urađenim indikativnim finansijskim okvirom po rolling sistemu, za period 2020. – 2022. godina, uključujući i projekte iz drugih strateških dokumenata i planova, i to Strategija za mlade Grada Tuzle za period 2017. – 2026. godine, i Akcioni plan za Rome Grada Tuzle za period 2018. – 2021. godine, planirana je realizacija 105 mjera i projekata iz Strategije razvoja, i 8 projekata iz drugih strateških dokumenata i planova, razvrstanih u 22 programa, u sva tri sektora. Prioritet su kao i prethodnih godina infrastrukturni projekti, projekti energetske efikasnosti, projekti izgradnje društvene infrastrukture, projekti društvenog razvoja, projekti za mlade, sport i socijalnu zaštitu, projekti u oblasti ekonomskog

razvoja, poduzetništva i poljoprivrede, turizma te projekti očuvanja okoliša. Grad ne raspolaže dovoljnim budžetskim sredstvima potrebnim za njihovu realizaciju, tako da su dodatna sredstva angažovana putem kreditnog zaduživanja, te obezbjeđenjem finansiranja projekata putem fondova viših nivoa vlasti, iz EU i drugih dostupnih razvojnih fondova i donatorskih sredstava.

Tabela 1. Pregled planiranih projekata u revidiranoj Strategiji razvoja grada Tuzla do 2026 godine, za period od 2019. do 2021. godine

Svake godine, donosi se trogodišnji plan implementacije projekata iz Strategije razvoja i drugih strateških dokumenata i planova, po rolling sistemu. Zadnji trogodišnji plan realizacije projekata odnosi se na period 2020. – 2022. godine.

Sektor	Broj mjera/projekata	Broj programa
Ekonomski	21	7
Društveni	67	8
Ekološki	25	7
Ukupno	113	22

U ekonomskom sektoru je planirano je **21 projekata (18,58%)**, i to program za razvoj malih i srednjih preduzeća, program za razvoj poslovne infrastrukture i usluga, program zapošljavanja i unapređenja stanja na tržištu rada, program razvoja primarne poljoprivrede i održivost ruralnih područja, program povezivanja i jačanja tržišnih veza za poljoprivredne proizvode, unapređenje turističke ponude i produženje turističke sezone, podizanje kvaliteta turističkih usluga;

U društvenom sektoru je predviđeno **67 projekata (59,29%)**, i to u slijedećim oblastima:

- Povećati socijalnu uključenost i zaštitu građana
  - Socijalna prava za ranjive grupe
- Unaprijediti javnu infrastrukturu
  - Unapređenje putne infrastrukture
  - Unapređenje vodovodne infrastrukture
  - Unapređenje kanalizacione infrastrukture
  - Ostala društvena infrastruktura
- Poboljšati uslove za razvoj kulture i sporta
  - Poboljšanje uslova za razvoj sporta
  - Poboljšanje uslova za razvoj kulture
- Ojačati kapacitete za pružanje kvalitetnijih javnih usluga korisnicima
  - Poboljšanje kapaciteta javne uprave
- Podrška projektima mladima Grada Tuzle

- Podrška projektima organizacijama Roma na području Grada Tuzle

U sektoru zaštite životne sredine je planirano 25 projekata (22,12%), i to u slijedećim oblastima:

- Zagovaranje, promocija i realizacija mjera za smanjenje zagađenja zraka
- Energijska efikasnost toplinske energije i električne energije
- Program ozelenjavanja i ukrašavanja
- Program upravljanja otpadom
- Program zaštite od poplava
- Program sanacije klizišta

U planu implementacije strateških projekata, u 2020. godini planirana je realizacija **113 projekata**, ukupne vrijednosti **42.599.114,55 KM**. Pregled planiranih projekata za 2020. godinu dat je u slijedećem tabelarnom prikazu:

Tabela 2. Pregled planiranih projekata za realizaciju u 2020. godini u Planu implementacije i indikativnom finansijskom okviru (IFO) za 2019. – 2021. godinu i projekata iz drugih strateških dokumenata i planova

Sektor	Projekti iz IFO 2019.-2021. godine	Projekti iz drugih strateških dokumenata i planova	Ukupna vrijednost projekata	Učešće (u %)
Ekonomski	20	1	1.376.523,00	3.23%
Društveni	61	6	30.572.012,00	71.77%
Ekološki	24	1	10.650.579,55	25.00%
Ukupno	105 projekata	8 projekata	42.599.114,55	100,00%

3.2. Realizovani projekti

Strategija razvoja grada Tuzla donesena je na period do 2026. godine, i usvojena je na sjednici Općinskog vijeća Tuzla u 2012. godini. Period važenja Strategije razvoja je 15 godina. Postojeća Strategija razvoja je revidirana u 2018. godini, i kao revidirani dokument za period od 2019. do 2021. godine je usvojena na sjednici Gradskog Vijeća Tuzle 27. februara 2019. godine. Posmatrani period za pripremu ovog Izvještaja je jedna (1) godina odnosno 2020. godina. Pregled realizovanih projekata dat je prema sektorima strateškog okvira, i to za društveni, ekonomski i okolišni razvoj.

Pregled realizovanih projekata urađen je na osnovu definisanog Plana implementacije i indikativnog finansijskog okvira realizacije Strategije razvoja, koji je urađen za period 2019. –

2021. godine, odnosno u okviru zadnjeg trogodišnjeg plana realizacije projekata, koji se odnosi na period 2020. – 2022. godine.

Ovim izvještajem posmatrana je realizacija projekata predviđenih Planom za 2020. godinu. Ukupno je u posmatranom periodu realizovano **75 projekta**, ukupne vrijednosti **30.672.119,00 KM**.

Tabela 3. Pregled realizovanih projekata ukupno za 2020. godinu

Sektor	Planirani projekti	Realizovani projekti	Planirana vrijednost projekata	Realizovana vrijednost projekata	Procenat ostvarenja finansijske realizacije	Budžet Grada Tuzla	Ostali izvori
Ekonomski	21	4	1.376.523	324.624	19%	264.389	60.234
Društveni	67	55	30.572.012	25.212.781	82%	11.924.957	13.287.824
Ekološki	25	16	10.650.579	5.134.713	64%	4.466.262	668.451
Ukupno	113	75	42.599.114	30.672.119	72%	16.655.609	14.016.510

U ekonomskom sektoru je realizovano ukupno 4 projekta, iz Budžeta grada Tuzla obezbjeđeno je finansiranje projekata u iznosu od 264.389,00 KM. Djelovanje resorne Službe u 2020. godini odvijao se u okolnostima nametnutim pandemijom koronavirusa, tako da je Služba, u skladu sa dodijeljenim nadležnostima, radila na provedbi i realizaciji mjera na ublažavanju posljedica pandemije na poslovni sektor, pri čemu je blagovremeno, i na zadovoljstvo korisnika u sektoru privrede, realizovala sve aktivnosti na provođenju kreiranih mjera Grada Tuzla na ublažavanju socio ekonomskih posljedica krize prouzrokovane pandemijom koronavirusom. Naime, usvojenim dokumentima Gradskog vijeća određena je nadležnost ove Službe za sredstva koja su u Budžetu pozicionirana u dijelu ove Službe, te je istim dokumentima regulisan način implementacije ovih mjera. Tu se misli na realizaciju interventnih mjera na ime pomoći privredi, u sektoru poduzetništva i poljoprivrede, te pomoći javnim preduzećima i javnim komunalnim preduzećima čiji je osnivač Grad Tuzla. Kada je u pitanju realizacija programa i projekata iz domena strateških aktivnosti, slijedom naprijed navedenog, vrijednost realizovanih strateških aktivnosti, nije bila na nivou planiranih, jer je ostvarena realizacija projekata u odnosu na plan sa 19%, upravo iz razloga interventnog djelovanja u novonastalim okolnostima, iz kojih razloga se određene aktivnosti nisu ni pokretale, te je na određenim pozicijama izvršena unutrašnja preraspodjela i izmjena iznosa planiranih sredstava u korist pozicija planiranih i otvorenih na ime interventne pomoći privredi. Ipak, u toku 2020. godine, realizovane su planirane aktivnosti na izgradnji infrastrukture u Poslovnoj zoni Kreka sjever (prenesene iz Plana i Budžeta za 2019.godinu), zatim je realizovan program raspodjele sredstava za podršku razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje i to samo iz sredstava tekućeg granta, koji je pak dominantno bio usmjeren na ublažavanje posljedica pandemije korona virusa u oblasti poljoprivrede, s fokusom na podršci

proljetne sjetve i očuvanja dosadašnjeg obima proizvodnje u do sada podržanim vrstama poljoprivredne proizvodnje. Realizovan je i program raspodjele sredstava za podršku novoosnovanih subjekata u 2020. godini, u okviru projekta “Siguran start”. U okviru strateških aktivnosti, u dijelu kapitalnih izdataka, realizovana su sredstva na ime izvršenog plaćanja nabavljenog objekta za prostor obdaništa, što je također aktivnost prenesena iz plana i budžeta za 2019. godinu.

U društvenom sektoru je realizovano ukupno 55 projekata, iz Budžeta Grada Tuzla je obezbjeđeno finansiranje u iznosu od 11.924.957,00 KM, kao i finansiranje iz drugih izvora finansiranja u iznosu od 13.287.824,00 KM. Projekti u oblasti društvenog razvoja dominantno su projekti komunalne infrastrukture i izgradnje, i to izgradnja i rekonstrukcija saobraćajnica, mostova i pješačkih mostova, izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže, izgradnja vrelovodne mreže, izgradnja javne rasvjete, te izgradnja igrališta i održavanje zelenih površina. Osim projekata iz Strategije razvoja, realizovani su projekti iz drugih strateških dokumenata i planova, kao što su projekti iz Strategije za mlade Grada Tuzle za period 2017. – 2026. godine (podrška za realizaciju projekata organizacija koje doprinose unapređenju položaja mladih, podrška radu Vijeća mladih grada Tuzle i dodjela nagrada studentima, učenicima i sportistima za nadprosječan uspjeh) i projekti iz Akcionog plana Roma Grada Tuzle za period 2018. – 2021. godine (Podrška za realizaciju projekata organizacija koje doprinose položaju Roma i podrška Romima učenicima srednjih škola). Za projekte u oblasti društvenog razvoja su osim sredstava iz Budžeta Grada Tuzle, angažovana i sredstva putem kredita KfW banke, za rekonstrukciju vodovodne mreže, kreditna sredstva za komunalnu infrastrukturu i sredstva od učešća građana, te sredstva od viših nivoa vlasti i sredstava javnih preduzeća.

U sektoru zaštite životne sredine je realizovano ukupno 16 projekata, iz Budžeta grada Tuzla obezbjeđeno je finansiranje u iznosu od 4.466.262,00 KM, kao i finansiranje iz drugih izvora finansiranja u iznosu od 668.451,00 KM. Ovim sredstvima finansirani su projekti energetske efikasnosti toplinske energije i električne energije, modernizacija postojećeg sistema prikupljanja i upravljanja otpadom, regulacija riječnog korita Jale, čišćenje vodotokova, kao i ozelenjavanje javnih površina i ukrašavanje područja grada Tuzla.

Tabela 4. Pregled realizovanih projekata 2020. godine predviđenih revidiranom Strategijom razvoja grada Tuzla do 2026. godine (Plan implementacije i indikativni finansijski okvir za 2020. – 2022. godinu i projekti iz drugih strateških dokumenata i planova)

Veza sa strateškim i sektorskim ciljem/ ciljevima	Projekat / mjera (vrijeme trajanja)	Plan implementacije za 2020. godinu	Ukupan iznos realizacije projekata u 2020. godini	Procentualno izvršenje projekta (u %)
SC 1	Strateški cilj 1: Povećati konkurentnost privrede			

SEC 1.1.	Unaprijediti okruženje i podršku za razvoj privrede i nove ekonomije			
P 1.1.1.	Program za razvoj malih i srednjih preduzeća			
1.1.1.1.	Podrška Start-upima (2019.-2021.)	100.000,00	90.000,00	90,00%
1.1.1.3.	Fond za finansiranje razvojnih projekata malih i srednjih preduzeća u gradu Tuzla (2019.-2021.)	100.000,00		0,00%
P 1.1.2.	Program za razvoj poslovne infrastrukture i usluga			
1.1.2.1.	Podrška postojećim i uspostava novih poslovnih zona, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova (2019.-2021.)	100.000,00	124.624,23	124,62%
1.1.2.2.	Razvoj istraživačkih centara (2019.-2021.)	200.000,00		0,00%
1.1.2.3.	Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih institucija za saradnju s dijasporom (2019.)	50.000,00		0,00%
P 1.1.3.	Program za zapošljavanje i unapređenje stanja na tržištu rada			
1.1.3.1.	Program "Aktivne mjere zapošljavanja" (2019.-2021.)	60.000,00		0,00%
1.1.3.6.	Podrška projekata NVO iz oblasti poduzetništva s fokusom na podršku korisnika u oblasti socijalnog poduzetništva, zatim promocije poduzetnika i sajamskog predstavljanja poduzetnika i obrtnika sa ovog područja	30.000,00	30.000,00	100,00%
SEC 1.2.	Unaprijediti okruženje i podršku za razvoj polj.proizvodnje i održivost ruralne privrede			
P 1.2.1.	Program za razvoj primarne poljoprivrede i održivost ruralnih područja			
1.2.1.1.	Unapređenje i očuvanje uspostavljene polj. proizvodnje i kapaciteta u poljoprivredi na području grada Tuzla (2019.-2021.)	80.000,00	80.000,00	100,00%
1.2.1.2.	Razvoj ruralnih područja kroz samozapošljavanje (2019.-2021.)	100.000,00		0,00%
1.2.1.3.	Podrška za povećanje polj. kapaciteta do bržeg lokalnog ekonomskog razvoja na području grada Tuzla (2019.-2021.)	70.000,00		0,00%
1.2.1.4.	Ekonomski održiva proizvodnja jagodičastog voća (2019.-2021.)	329.023,00		0,00%
P 1.2.2.	Program povezivanja i jačanja tržišnih veza za poljoprivredne proizvode			
1.2.2.1.	Podrška razvoju i unapređenju zadrugarstva (2019.-2021.)	20.000,00		0,00%
1.2.2.2.	Unapređenje konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje uz podršku dijaspore (2019.)	65.000,00		0,00%
1.2.2.3.	Formiranje Lokalne akcione grupe (LAG) za ruralni razvoj (2019.)	30.000,00		0,00%
SEC 1.3.	Povećati valorizaciju prirodnih i kulturno-historijskih resursa za razvoj sektora turizma			
P 1.3.1.	Unapređenje turističke ponude i produženje turističke sezone			
1.3.1.2.	Razvoj i plasman cjelovite ponude vikend turizma (2019.)	7.000,00		0,00%
1.3.1.3.	Unapređenje turističkih sadržaja za zimsku sezonu (2019.-2021.)	10.000,00		0,00%
1.3.1.6.	Osnivanje gradskog turističkog klastera (2019.)	3.500,00		0,00%
1.3.1.7.	Podsticaji za mlade i početnike u turističkoj djelatnosti (2019.-2021.)	5.000,00		0,00%
	Dodatni projekti turizam			
	Nabavka promo kućica za organizaciju sajmova	10.000,00	10.000,00	100,00%
P 1.3.2.	Podizanje kvaliteta turističkih usluga			
1.3.2.1.	Animiranje standardizacije slobodnih smještajnih kapaciteta za iznajmljivanje u turističke svrhe (2019.)	3.000,00		0,00%
1.3.2.2.	Ponuda online informacija za turiste po principu 'sve na jednom mjestu'(2019.)	4.000,00		0,00%
SC 2	Unapređenje javne infrastrukture i društ. života			
SEC 2.1.	Povećati socijalnu uključenost i zaštitu građana			
P 2.1.1.	Socijalna prava za ranjive grupe			
2.1.1.1.	Pružanje usluga njege i pomoći za osobe treće životne dobi (2019.-2020.)	277.720,00	85.000,00	30,61%

Informacija o realizaciji Strategije razvoja grada Tuzla do 2026 godine - Revidirana Strategija razvoja grada Tuzle za period od 2019. – 2021. godine

2.1.1.2.	Podrška ranjivim grupama u oblasti zdravstvene zaštite (2019.-2020.)	12.000,00	31.774,59	264,79%
2.1.1.6.	Proširenje i poboljšanje uslova za boravak djece u vrtićima JU „Naše dijete“ Tuzla (2020.-2021.)	650.000,00	615.654,00	94,72%
SEC 2.2.	Unaprijediti javnu infrastrukturu			
P 2.2.1.	Unapređenje putne infrastrukture			
2.2.1.1.	Izgradnja i rekonstrukcija ceste Tušanj - Mandići (kroz krug Rudnika soli), MZ Tušanj	1.100.000,00		0,00%
2.2.1.2.	Sanacija dijela ulice Mirze Delibašića od raskrsnice sa ulicom Petra Kočića do raskrsnice sa Južnom gradskom saobraćajnicom	450.000,00		0,00%
2.2.1.3.	Semaforizacija i sanacija raskrsnice „Solana“	450.000,00	439.090,41	97,58%
2.2.1.4.	Semaforizacija i sanacija raskrsnice „Paša bunar“	380.000,00	183.127,71	48,19%
2.2.1.5.	Sanacija Fočanske ulice	340.000,00	335.907,00	98,80%
2.2.1.6.	Sanacija transversalne saobraćajnice od raskrsnice „Irac“ do raskrsnice sa Južnom gradskom saobraćajnicom kod BKC-a	220.000,00	199.391,40	90,63%
2.2.1.7.	Sanacija Titove ulice od raskrsnice kod objekta „Crveni 7“ do raskrsnice kod zgrade Općinskog suda	140.000,00	145.646,27	104,03%
2.2.1.8.	Sanacija ulice Džemala Bijedića (Bulevar)	102.000,00	84.298,50	82,65%
2.2.1.9.	Sanacija dijela ulice Kojšino počev od raskrsnice „Skver“ do raskrsnice sa ulicom Hamdije Pozderca	240.000,00	291.026,19	121,26%
2.2.1.10.	Sanacija ulice Krečanska	105.000,00	83.869,37	79,88%
2.2.1.11.	Sanacija dijela ulice Albina i Franje Herljevića sa sjeverne strane Doma zdravlja	140.000,00	139.950,68	99,96%
2.2.1.12.	Sanacija dijela ulice Pašage Mandžića	195.000,00	193.488,16	99,22%
2.2.1.13.	Sanacija ulice Meše Selimovića od raskrsnice sa Sjevernom gradskom saobraćajnicom kod studentskog restorana do raskrsnice sa ulicom VI Bosanske brigade,	150.000,00	149.877,00	99,92%
2.2.1.14.	Sanacija dijela ulice Šabana Zahirovića sa istočne strane objekta „Pecara 2“, počev od raskrsnice sa ulicom Bečarevac	68.000,00	62.173,80	91,43%
2.2.1.15.	Sanacija dijela puta Bečarevac – Grabovica počev od raskrsnice sa ulicom Šabana Zahirovića	270.000,00	264.699,85	98,04%
2.2.1.16.	Sanacija dijela puta Husino – Kiseljak	250.000,00	202.914,90	81,17%
2.2.1.17.	Sanacija trotoara, pješačkih staza i arhitektonskih barijera	920.000,00	919.987,92	100,00%
2.2.1.18.	Sanacija puteva uz sufinansiranje građana	968.755,00	370.742,17	38,27%
2.2.1.19.	Sanacija cestovne opreme na javnim gradskim saobraćajnicama	20.000,00	29.343,59	146,72%
2.2.1.20.	Sanacija puteva u MZ Šiški Brod, Bukinje i Husino	446.252,00	135.457,92	30,35%
2.2.1.21.	Sanacija puteva u drugim MZ	290.594,00	488.333,46	168,05%
2.2.1.22.	Rekonstrukcija raskrsnice na Južnoj gradskoj saobraćajnici kod Livnice	350.000,00	384.626,88	109,89%
2.2.1.23.	Sanacija kolskih i saobraćajnih površina u Ul.1.inžinjerijske brigade	300.000,00	396.008,73	132,00%
2.2.1.24.	Sanacija dijela ceste Gornja Obodnica-Cerik	132.000,00	108.038,74	81,85%
2.2.1.25.	Pješački most preko rijeke Jale Stupine Sjenjak	110.481,00		0,00%
2.2.1.26.	Pješački most preko rijeke Jale, MZ Simin Han	60.000,00	46.506,33	77,51%
2.2.1.27.	Sanacija pješačkih i kolskih mostova u gradu Tuzla	326.000,00		0,00%
P 2.2.2.	Unapređenje vodovodne infrastrukture			
2.2.2.1.	Izgradnja sistema vodosnabdijevanja naselja Gornja Lipnica, I faza	561.525,00	526.863,01	93,83%
2.2.2.2.	Vodosnabdijevanje naselja Pekmezije, MZ Solina	120.885,00	55.222,38	45,68%
2.2.2.3.	Vodosnabdijevanje naselja Mala Solina, MZ Solina	401.259,00	128.655,31	32,06%
2.2.2.4.	Sanacija vodovodne i kanalizacione mreže na području grada Tuzla	891.967,00	502.083,47	56,29%
2.2.2.5.	Obezbjedenje novih kapaciteta za dugoročno snabdijevanje vodom Grada Tuzla (2019.-2020., početak u 2018.)	12.000.000,00	12.000.000,00	100,00%
2.2.2.6.	Vodovodni sistem Hukići, Galešići, Momanovo	83.277,00		0,00%
P 2.2.3.	Unapređenje kanalizacione infrastrukture			
2.2.3.1.	Kanalizacija u Fočanskoj ulici	50.000,00		0,00%

Informacija o realizaciji Strategije razvoja grada Tuzla do 2026 godine - Revidirana Strategija razvoja grada Tuzle za period od 2019. – 2021. godine

P 2.2.4.	Ostala društvena infrastruktura			
2.2.4.1.	Izgradnja gradskog groblja - I faza	3.000.000,00	3.310.000,00	110,33%
2.2.4.2.	Izgradnja javne rasvjete u naseljima uz sufinansiranje građana	190.000,00	134.015,18	70,53%
2.2.4.3.	Izgradnja javne rasvjete	108.000,00	115.858,44	107,28%
2.2.4.5.	Rekonstrukcija višenamjenskog igrališta	20.000,00	20.000,00	100,00%
2.2.4.6.	Izgradnja, rekonstrukcija i sanacija parkova	500.000,00	500.000,00	100,00%
2.2.4.7.	Izgradnja i rekonstrukcija stadiona Tušanj	243.818,00	103.317,10	42,37%
2.2.4.8.	Izgradnja društvenog doma Šiški Brod i rekonstrukcija dijelova objekata Bukinje i Husino	350.000,00	100.000,00	28,57%
2.2.4.9.	Nabavka opreme-urbani mobilijar	42.650,00	11.161,80	26,17%
2.2.4.10.	Izgradnja i rekonstrukcija semaforne signalizacije	50.000,00	24.336,00	48,67%
2.2.4.11.	Proširenje plaže na prvom panonskom jezeru	3.273,00	3.273,00	100,00%
2.2.4.12.	Zanavljanje javnih dobara	800.000,00		0,00%
2.2.4.13.	Nabavka opreme	20.000,00		0,00%
2.2.4.14.	Objekat DTV Partizan, MZ Kreka	440.000,00	340.572,12	77,40%
2.2.4.15.	Rekonstrukcija doma kulture u MZ Dragunja	11.556,00	11.556,00	100,00%
2.2.4.16.	Nabavka poslovnog prostora MZ Sjenjak	300.000,00	300.000,00	100,00%
SEC 2.3.	Poboljšati uslove za razvoj kulture i sporta			
P 2.3.1.	Poboljšanje uslova za razvoj sporta			
2.3.1.4.	Afirmisanje i razvoj amaterskog, rekreativnog i vrhunskog sporta na području grada Tuzla (2019.-2021.)	120.000,00	92.000,00	76,67%
2.3.1.5.	Podrška sportskih manifestacija i takmičenja na području grada Tuzla (2019.-2021.)	70.000,00	65.150,00	93,07%
	Dodatni projekti			
	Zeleni ekonomski razvoj-Energetski efikasna obnova SKPC Mejdan u Tuzli	155.000,00	155.000,00	100,00%
P 2.3.2.	Poboljšanje uslova za razvoj kulture			
2.3.2.1.	Organizacija međunarodnih književnih susreta Cum Grano Salis (2019.-2021.)	45.000,00		0,00%
2.3.2.2.	Organizacija međunarodnog festivala umjetnosti mladih Kaleidoskop (2019.-2021.)	90.000,00		0,00%
2.3.2.3.	Organizacija manifestacije „Ljeto u Tuzli“ (2019.-2021.)	40.000,00	32.485,00	81,21%
2.3.2.4.	Unapređenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa (2019.-2021.)	20.000,00		0,00%
2.3.2.6.	Kulturne manifestacije u Tuzli (2019.-2021.) Podrška u realizaciji manifestacija iz oblasti kulture	70.000,00	74.296,91	106,14%
	Projekti iz ostalih razvojnih dokumenata i strategija za oblast društvenog razvoja			
	Strategija za mlade Grada Tuzla 2017.-2026.			
1.1	Podrška za realizaciju projekata neprofitnih organizacija koji doprinose unapređenju položaja mladih na području grada Tuzle sa budžetske pozicije „Grant za projekte za mlade“	23.000,00	23.000,00	100,00%
1.2	Podrška radu Vijeća mladih grada Tuzla	12.000,00	12.000,00	100,00%
1.3	Dodjela nagrada studentima, učenicima i sportistima za ostvareni natprosječan uspjeh	60.000,00	60.000,00	100,00%
	Akcionni plan za Rome Grada Tuzla 2018.-2021.			
2.1.	Podrška za realizaciju projekata neprofitnih organizacija koji doprinose unapređenju položaja Roma na području grada Tuzle sa budžetske pozicije „Grantovi za realizaciju Akcionog plana za Rome“	40.000,00	40.000,00	100,00%
2.2.	Podrška Romima učenicima srednjih škola kroz školarine, mentorstvo i tutorstvo sa budžetske pozicije „Grant neprofitnom organizacijama – Učešće Grada u projektima EU i drugih međunarodnih organizacija“	10.000,00	10.000,00	100,00%

SEC 2.4.	Ojačati kapacitete za pružanje kvalitetnijih javnih usluga korisnicima			
P 2.4.1.	Poboljšanje kapaciteta javne uprave			
2.4.1.1.	Izgraditi bazu podataka nekretnina u vlasništvu grada Tuzla (2019.)	65.000,00		0,00%
2.4.1.3.	Adresni registar (registar adresa) (2019.)	100.000,00	75.000,00	75,00%
SC 3	Poboljšati kvalitet okoliša			
SEC 3.1.	Smanjiti nepovoljne uticaje na okoliš (industrija, saobraćaj, stanovništvo i dr.)			
P 3.1.1.	Zagovaranje, promocija i realizacija mjera za smanjenje zagađenja zraka			
3.1.1.2.	Promocija i edukacija ekološke vožnje i prevoza (2019.-2021.)	0,00		0,00%
3.1.1.3.	Grupa mjera za podizanje svijesti građana u mjesnim zajednicama i poticanje korištenja ekološkog prijevoza (2019.-2021.)	0,00		0,00%
P 3.1.2.	Program ozelenjavanja i ukrašavanja			
SEC 3.2.	Unaprijediti sistem i javnu svijest za integralno upravljanje otpadom			
P 3.2.1.	Program upravljanja otpadom			
SEC 3.3.	Osigurati veći stepen sigurnosti i zaštite od prirodnih i drugih nesreća (klizišta, poplave i dr.)			
P 3.3.1.	Program zaštite od poplava			
3.3.1.3.	Regulacija Jale II faza	1.250.000,00	298.761,97	23,90%
3.3.1.4.	Radovi na zaštiti od zaobalnih voda regul.rijeka Soline u zoni žutog mosta, MZ Solina	32.656,00		0,00%
3.3.1.5.	Nastavak regulacije rijeke Soline	410.000,00		0,00%
3.3.1.6.	Smanjenje posljedica od djelovanja poplava po živote i zdravlje ljudi: - Sanacija šteta od prirodne nesreće	820.000,00		0,00%
3.3.1.7.	Jačanje kapaciteta civilne zaštite kroz opremanje operativnih snaga zaštite i spašavanja	1.000.000,00	859.781,86	85,98%
3.3.1.8.	Obuka i vježbe struktura civilne zaštite	43.150,00	90.000,00	208,57%
P 3.3.2.	Program sanacije klizišta			
3.3.2.4.	Sanacija klizišta i provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja	420.000,00	354.230,73	84,34%
3.3.2.5.	„Projekt – COMMAND d“ - Zapovjedni i Operativni Mehanizam Multisektorske analize ključnih podataka o katastrofama – tokom 2020. godine (2020)	107.403,55	107.403,00	100,00%
	Ostale mjere iz drugih strateških dokumenata			
3.3.2.7.	Zaštita od epidemija i epizootija kroz kontrolu populacije pasa (2020.)	200.000,00	276.532,83	138,27%
SEC 3.4.	Povećati primjenu politika energetske efikasnosti i korištenje obnovljivih izvora energije			
P 3.4.1.	Energetska efikasnost toplinske energije			
3.4.1.1.	Toplifikacija naselja Batva (2019.)	535.923,00	467.739,09	87,28%
3.4.1.2.	Projekat toplifikacije individualnih stambenih objekata u naselju Skojevska (ulice Slavka Mičića i Strajka Mitrovića), MZ Brčanska Malta	713.059,00	558.642,00	78,34%
3.4.1.3.	Toplifikacija objekata u ulici Put Vinište, MZ Jala	100.000,00		0,00%
3.4.1.4.	Projekti priključaka individualnih i kolektivnih stambenih objekata	1.200.000,00	883.384,00	73,62%
3.4.1.5.	Nastavak toplifikacije dijela MZ Kula	184.860,00	153.225,97	82,89%
3.4.1.6.	Toplifikacija dijela naselja Dragodol, MZ Tušanj	570.000,00		0,00%
3.4.1.7.	Toplifikacija dijela MZ Solana	600.000,00		0,00%
3.4.1.8.	Vrelovodni priključak u naselju Solina	80.145,00	72.333,61	90,25%
3.4.1.9.	Nabavka podstanica za kolektivne stambene objekte izgrađene prije 2011	108.283,00	260.137,27	240,24%
3.4.1.10.	Vrelovodni priključak u ulici Tabašnice	35.100,00	29.519,53	84,10%

3.4.1.11.	Grantovi za nabavku MRS-a u MZ Šićki Brod, Bukinje i Husino	400.000,00	161.582,05	40,40%
3.4.1.12.	Grantovi za energetske efikasnost (mjere smanjenja aerozagađenja)	615.000,00	515.232,42	83,78%
3.4.1.13.	Projekat energetske efikasnosti objekta Doma penzionera, I faza	500.000,00		0,00%
3.4.1.14.	Projekti energetske efikasnosti na objektima kojima upravlja Centar za kulturu	725.000,00	46.207,40	6,37%
UKUPNO:		42.599.114,55	30.682.119,25	72%

Potrebno je naglasiti da su resorne Službe radile na realizaciji i drugih projekata iz oblasti komunalne infrastrukture i izgradnje, ekonomskog razvoja i zaštite okoliša, a koji nisu obuhvaćeni Strategijom razvoja. Radi se o prioritetnim projektima koji predviđeni odnosno planirani tokom pripreme Strategije razvoja, ali koji su veoma važni za lokalni razvoj. Ovi projekti su kandidovani u Program kapitalnih investicija, pa su prema stepenu prioriteta realizovani u konkretnoj budžetskoj godini.

Juni 2021. godine

Stručna služba za poslove gradonačelnika

(Odjeljenje za razvojno planiranje i upravljanje razvojem)

[Handwritten signature]

Svjetlana Kakeš, Rukovodilac Službe